

Obsah

Choroby cév (Jiří Linhart)

1. Chronická ischemická choroba dolních končetin (ICHDK) na podkladě obliterující atherosklerozy	13
1.1. Patologická fyziologie končetinové nedokrevnosti	13
1.2. Klinický obraz	14
1.3. Diagnostika	15
1.4. Funkční diagnostika	17
1.5. Funkční důsledky hlavních typů uzávěrů	18
1.6. Therapie	18
1.6.1.	19
1.6.2.	19
1.6.3.	20
1.6.4.	20
1.6.5. Intervenční léčba	21
1.6.5.1. Katetrová revaskularisace	21
1.6.5.2. Chirurgická léčba	21
1.6.6. Systém dlouhodobé kontroly	21
2. Jiné formy ischemických onemocnění	23
2.1. Diabetická noha	23
2.2. Akutní tepenný uzávěr	23
2.3. Vaskulitidy	23
2.3.1. Thrombangiitis obliterans. Buergerova choroba	24
2.3.2. Arteritis temporalis	24
2.3.3. Takayasuova arteritis. Nemoc beztepová	24
2.3.4. Polyarteritis nodosa	24
2.3.5. Raynaudův fenomen	25
2.3.6. Syndrom horní hrudní apertury (Thoracic outlet syndrome – TOS)	25
2.3.7. Systémový lupus erythematoses (SLE). Lupus erythematoses disseminatus (LED)	26
2.4. Koarktace aorty	26
2.5. Tepenožilní zkraty	26
2.6. Tepenné výdutě	26
2.7. Choroby kapilár	27
3. Choroby žil (Ivo Přerovský)	28
1) Trombóza hlubokých žil	28
1.1. Patogeneze	28
1.2. Klinický obraz	28
1.3. Diagnóza	29
1.4. Diferenciální dignóza	30
1.5. Léčba	30
1.6. Méně obvyklé typy žilní trombózy	31
2) Tromboflebitida	31
2.1. Klinický obraz	31
2.2. Diagnostika	31
2.4. Zvláštní typy tromboflebitid	32

3) Primární varixy	32
3.1. Etiologie a patogenese	32
3.2. Klinický obraz	32
3.3. Diagnóza	32
3.4. Diferenciální diagnóza	33
3.5. Léčba	33
4) Chronická žilní insuficience	33
4.1. Etiologie a patogenese	33
4.2. Klinický obraz	33
4.3. Diagnóza	33
4.4. Diferenciální diagnóza	33
4.5. Léčba	34
4. Choroby lymfatického oběhu (Karel Benda)	35
4.1. Anatomie mízního systému	35
4.2. Fyziologie mízního oběhu	35
4.3. Patofyziologie mízního oběhu	35
4.4. Diagnostika poruch mízního oběhu	35
4.5. Diferenciální diagnóza	36
4.6. Klinický obraz poruch mízního oběhu	36
4.7. Léčba poruch mízního oběhu	36

Pneumologie (V. Votava)

Úvod	41
1. Struktura a funkce plic	43
1.1. Anatomie	43
1.2. Submakroskopická anatomie	44
Cévní zásobení	44
Nervové zásobení	44
1.3. Mikroskopická a elektronoptická anatomie	44
Alveolární stěna	45
Dýchací ústrojí v číslech	46
2. Funkce plicní	47
2.1. Výměna kyslíku	47
2.2. Plicní cirkulace	47
2.3. Metabolická – látková výměna v plicích	48
Syntéza fosfolipidů, tuků a surfaktantu	48
Prostaglandiny	48
Proteázový systém	48
Syntéza biogenních lokálních aminů	48
2.4. Čistící pochody v průduškách a plicích (mukociliární clearance)	49
Působení škodlivin	49
Biologické reakce dechových cest na pronikání škodlivin	49
Makrofágy	49
Úloha plicního intersticia	50
Porucha čistících mechanismů	50
Imunologické faktory	50
3. Vyšetřovací metody	51
3.1. Všeobecná klinická laboratorní vyšetření v pneumologii	51
3.2. Imunologická vyšetření	51
3.3. Alergologická vyšetření	51
3.4. Vyšetření sputa	51
3.5. Kožní testy	51
3.6. Zobrazovací metody v pneumologii	52
3.7. Sonografie hrudníku	52
3.8. Radionuklidové (isotopové) metody	52
3.9. Endoskopická vyšetření	53
I. Bronchoskopie	53

Bronchioloalveolární laváž (BAL)	53
II. Mediastinoskopie	54
III. Thorakoskopie	54
3.10. Biopsická vyšetření	54
I. Biopsie pleurální	54
II. Biopsie plicní	54
3.11. Vyšetření funkce plic (H. Felkel)	54
Ventilace a mechanika	55
Metody používané k analýze plynů	59
Hodnocení zaměřených výsledků	61
4. Onemocnění dýchacího ústrojí	62
4.1. Vrozené vady	62
I. Vývojové vady bronchiální	62
II. Vývojové vady plicního parenchymu	62
III. Vývojové vady plicních cév	62
IV. Vývojové vady plicní lymfatiky	62
4.2. Zánětlivá onemocnění dýchacích cest	63
4.2.1. Tracheobronchitis	63
4.2.2. Bronchiolitis	63
4.3. Zánětlivá onemocnění plic	63
4.3.1. Zánět plic – pneumonie	63
4.3.2. Infekční pneumonie	64
4.3.2.1. Bakteriální pneumonie	64
4.3.2.2. Atypické pneumonie	66
1. Mykoplasmová pneumonie	66
2. Legionelový zánět plic („legionářská nemoc“)	66
3. Chlamydiové pneumonie	66
4. Rickettsiová pneumonie (Q horečka)	66
5. Virové pneumonie	66
4.3.2.3. Mykotické pneumonie	67
4.3.2.4. Parazitární záněty plicní	68
4.3.3. Neinfekční pneumonie	68
4.3.3.1. Aspirační pneumonie	68
4.3.3.2. Inhalační pneumonie	68
4.3.3.3. Postiradiační pneumonie	69
4.3.3.4. Hypersenzitivní pneumonie – exogenní alergická alveolitis (EAA)	69
4.3.3.5. Plicní eozinofilie (plicní eozinofilní syndromy)	70
4.4. Plicní absces	70
4.5. Tuberkulóza	71
4.5.1. Primární tuberkulóza	71
4.5.2. Postprimární tuberkulóza	71
4.5.3. Prevence tuberkulózy	74
4.5.4. Závažné formy plicní tuberkulózy	74
4.5.4.1. Miliární tuberkulóza	74
4.5.4.2. Kaseosní pneumonie	74
4.5.4.3. Tuberkulóza nitrohrudních uzlin	75
4.5.5. Mykobakterií	75
4.6. Chronická obstrukční plicní nemoc (CHOPN)	75
4.6.1. Chronická bronchitis	75
4.6.2. Emfyzém	76
Klinické třídění emfyzému	76
4.7. Astma bronchiale	78
4.8. Onemocnění (dysfunkce) malých dechových cest	80
4.9. Bronchiektazie	80
4.10. Mukoviscidóza – cystická fibróza	81
4.11. Hypoventilační syndromy	81
4.11.1. Spánkové apnoe	81

4.11.2. Centrální alveolární hypoventilace	82
4.11.3. Hypoventilační syndrom u obezity (Pickwickův syndrom)	82
4.12. Respirační insuficience	82
4.12.1. Syndrom respirační tísně dospělých	82
4.12.2. Respirační insuficience u CHOPN	83
4.13. Plicní hypertenze	83
4.13.1. Primární plicní hypertenze	84
4.14. Intersticiální plicní procesy (IPP)	84
4.14.1. Sarkoidóza	85
4.14.2. Plicní vaskulitis	86
4.14.2.1. Wegenerova granulomatóza	86
4.14.2.2. Churg-Strauss onemocnění (alergická angiitís a granulomatóza)	86
4.14.2.3. Polyangiitís overlap syndrom	87
4.14.2.4. Hypersensitivitív vaskulitís	87
4.14.2.5. Nekrotizující sarkoidní granulomatóza	87
4.14.2.6. Bronchocentrická granulomatóza	87
4.14.2.7. Lymfomatoidní granulomatóza	87
4.14.3. Kryptogenní fibrotizující alveolitís (KFA)	87
4.14.4. Poléková (iatrogenní) fibróza plicní	89
4.14.5. Plicní manifestace kolagenózá	89
Třídění kolagenózá	89
4.14.5.1. Reumatoidní artritís (RA)	89
4.14.5.2. Systémový lupus erytematodes (SLE)	89
4.14.5.3. Sklerodermie	90
4.14.5.4. Polymyositís o dermatomyositís	90
4.14.5.5. Overlap syndromy	90
4.14.5.6. Sjögren syndrom	90
4.14.5.7. Seronegativní spondyloartropatie	91
4.14.6. Vzácná onemocnění provázená vznikem intersticiální plicní fibrózá	91
4.14.6.1. Neurofibromatóza (M. Recklinghausen)	91
4.14.6.2. Lymfangioleiomyomatóza	91
4.14.6.3. Idiopathická plicní hemosideróza	91
4.14.6.4. Goodpasture syndrom	91
4.14.6.5. Plicní alveolární proteinóza	92
4.14.6.6. Histiocytóza X – eosinofilní granulom	92
4.14.6.7. Syndrom Heřmanský-Pudlák	92
4.15. Profesionální onemocnění – pneumokoniózá	92
4.15.1. Progredientní pneumokoniózá (kolagenní)	92
4.15.1.1. Silikóza	92
4.15.1.2. Silikatózá	93
4.15.2. Persistující pneumokoniózá (nekolagenní)	93
4.16. Nádory plic, pleury a mediastína (P. Klener)	93
4.16.1. Benigní nádory	93
4.16.1.1. Bronchiální adenom	94
4.16.1.2. Karcinoid	94
4.16.1.3. Hamartomy	94
4.16.2. Maligní nádory	94
4.16.2.1. Brochogenní karcinom	94
4.16.2.2. Druhotné nádory plic	98
4.16.3. Nádory pleury	98
Mesoteliom	98
4.16.4. Nádory mediastína	98
4.17. Onemocnění pohrudnice	99
4.17.1. Fluidothorax	99
4.17.1.1. Příčiny transsudátu	100
4.17.1.2. Příčiny exsudátu	100
4.17.1.3. Empyem	100

4.17.1.4. Hemothorax	101
4.17.1.5. Chylothorax	101
4.17.2. Pneumothorax (PNO)	101
4.17.3. Fibrothorax	101
4.18. Onemocnění mediastína	101
4.18.1. Posun či rozšíření mediastína	101
4.18.2. Nahromadění vzduchu v mediastínu	101
4.18.3. Zánět mediastína (mediastinitis)	102
a) Akutní mediastinitis	102
b) Chronická mediastinitis	102
4.19. Onemocnění bránice	102
4.19.1. Změny postavení bránice	102
Elevace bránice	102
Deprese bránice	102
4.19.2. Brániční hernie	102
1. Hiátová hernie	102
2. Hernie Morgagni	102
3. Hernie Bochdalekova	102
4.19.3. Škytání (singultus)	103
4.20. Trauma hrudníku	103
4.20.1. Hrudní stěny	103
4.20.2. Poranění pleurální	103
4.20.3. Poranění plicí	103
4.20.4. Poranění mediastína	103
4.21. Syndrom středního laloku	103
4.22. Polékové poškození plic	104
4.23. Oportunní plicní infekce u imunokompromitovaných nemocných	105
Nejčastější oportunní infekce	106
4.24. Hemoptýza	107

Hematologie (P. Klener)

Úvod	111
1. Fyziologické poznámky	113
2. Choroby hemopoetické kmenové buňky	116
2.1. Aplastické syndromy	116
2.1.1. Aplastická pancytopenie	116
2.2. Dysplastické syndromy	116
2.2.1. Paroxysmální noční hemoglobinurie (PNH)	116
2.2.2. Myelodysplastické syndromy	117
2.3. Proliferativní syndromy	117
3. Choroby červené krevní složky (B. Friedmann)	118
3.1. Chorobné stavy charakterizované sníženým počtem erytrocytů	118
3.1.1. Vzácné formy sideropenických anémií	118
3.1.1.1. Vzácné formy sideropenických anémií	119
Vrozená atranferinémie	119
Idiopatická plicní hemosideróza	119
Anemia factitia	119
3.1.2. Megaloblastové anémie	119
3.1.2.1. Perniciózní anémie	120
3.1.2.2. Jiné megaloblastové anémie	120
3.1.3. Hemolytické anémie	121
3.1.3.1. Dědičné hemolytické anémie	121
a) z poruchy membrány erytrocytů	121
Dědičná sférocytóza	121
b) z poruchy metabolismu erytrocytů	122
Anémie z nedostatku glukóuo-6-fosfát dehydrogenázy (G6PD)	122
Anémie z poruchy enzymů pentózového cyklu	122

c) anémie při abnormálním hemoglobinu (hemoglobinopatie)	122
Srpkovitá anémie	122
Talasemie	122
3.1.3.2. Získané hemolytické anémie	123
Autoimunní idiopatická hemolytická anémie (aiha)	123
Kryopatická hemolytická anémie	123
Symptomatické a sekundární autoimunní hemolytické anémie	123
Jiné hemolytické anémie	123
3.1.4. Dyserythropoetické anémie	124
Čistá aplazie červené řady	124
Anémie z nadbytku železa	124
3.1.5. Anémie chronických chorob	124
Anémie u chorob ledvin	125
Anémie u endokrinních onemocnění	125
Anémie u jaterních chorob	125
3.1.6. Akutní posthemoragická anémie	125
Příčiny akutního krvácení	125
3.1.7. Hypersplenismus	126
3.2. Chorobné stavy charakterizované zvýšeným počtem erytrocytů	126
3.2.1. Sekundární polyglobulie	126
Nepravá polyglobulie (erythrocytóza)	127
4. Poruchy bílé krevní složky	128
4.1. Neutrofilie	128
4.1.1. Kvantitativní odchylky	128
Neutropenie	128
4.1.2. Kvalitativní abnormality	129
4.2. Eozinofily	129
4.3. Bazofily	130
4.4. Lymfocyty	130
4.5. Monocyty	130
5. Nádorová onemocnění krvetvorby	131
5.1. Akutní leukémie	131
5.2. Myelodysplastický syndrom (MDS)	133
5.3. Myeloproliferační syndromy	134
5.3.1. Primární myelofibróza	135
5.3.2. Primární trombocytémie	135
5.3.3. Primární polycytémie	135
5.4. Chronická myeloidní leukémie (CML)	136
5.5. Chronická lymfatická leukémie (CLL)	137
5.6. Trichocelulární leukémie	139
5.5.1. Prolymfocytární leukémie	139
5.7. Hodgkinova choroba	140
5.8. Nehodgkinské lymfomy	142
5.8.1. Zvláštní formy NHL	144
5.9. Plazmocytom	144
5.10. Makroglobulinémie	145
6. Poruchy hemostázy (P. Cieslar)	146
6.1. Fyziologické poznámky	146
6.2. Krvácivé stavy	147
6.2.1. Krvácivé stavy z destičkových příčin	147
6.2.1.1. Trombocytopenie	148
6.2.1.1.1. Trombocytopenie ze snížené tvorby krevních destiček	148
6.2.1.1.2. Trombocytopenie ze zvýšeného zániku	149
Autoimunní trombocytopenická purpura (morbus maculosus Werlhofii, ATP)	149
Konzumpční trombocytopenie	149
Trombotická trombocytopenická purpura (sy. Moschowitzové)	149
6.2.1.2. Trombocytopenie	150

6.2.1.2.1. Vrozené trombocytopatie	150
Willebrandova choroba	150
6.2.1.2.2. Získané trombocytopatie	151
6.2.2. Krvácivé stavy z plazmatických příčin	151
6.2.2.1. Hemofilie A	151
6.2.2.2. Hemofilie B	152
6.2.2.3. Získané defekty ff. II, V, VII, IX a X	153
Cirkulující antikoagulancia	153
6.2.3. Krvácivé stavy z cévních příčin	154
Hereditární hemoragická teleangiiektázie (Rendu-Oslerova ch.)	154
6.2.4. Diseminovaná intravaskulární koagulace (DIK)	154
Syndrom primární hyperfibrinolýzy	156
6.3. Trombofilní stavy	156

Poruchy imunity ve vnitřním lékařství (T. Fučíková)

Úvod	159
1. Imunodeficity	161
1.1. Protilátkové imunodeficity	161
1.1.1. Primární protilátkové imunodeficity	162
1.1.2. Sekundární defekty protilátek	164
1.2. Buněčné imunodeficity	165
1.2.1. Primární defekty T buněčné imunity	165
1.2.2. Sekundární defekty T buněčné imunity	165
1.2.2.1. Syndrom získaného imunodeficitu – choroba vyvolaná virem HIV	166
1.2.2.2. Chronický únavový syndrom	166
1.3. Defekty komplementového systému	166
1.3.1. Hereditární angiodém	167
1.4. Defekty fagocytárního systému	167
1.4.1. Chronická granulomatózní choroba	167
1.4.2. Sekundární poruchy fagocytózy	167
1.5. Kombinované defekty imunity s postižením i jiných systémů	168
2. Imunopatologické stavy (alergie, autoimunita)	169
2.1. Alergické choroby	170
2.1.1. Alergické choroby inhalační	170
2.1.2. Kožní (kontaktní) alergie	170
2.1.3. Potravinové alergie	171
2.1.4. Přecitlivělost na léky	171
2.1.5. Anafylaktický šok	171
2.2. Autoimunitní choroby orgánové a systémové imunopatologické stavy	173
2.2.1. Orgánové imunopatologické stavy	173
2.2.2. Systémové imunopatologické stavy	174
3. Terapie imunopatologických stavů	176
3.1. Imunosupresivní terapie	176
3.1.1. Glukokortikoidy	176
3.1.2. Azathioprin (Azamun, Imuran)	177
3.1.3. Cyklofosfamid	177
3.1.4. Cyklosporin A	177
3.1.5. Methotrexát	177
3.2. Další léčebné postupy u imunopatologických stavů	177
3.2.1. Plazmaferéza	177
3.2.2. Aplikace vysokých dávek imunoglobulinů	177
4. Imunopatologické stavy imunoglobulinů	179
4.1. Monoklonální gamopatie (paraproteinémie)	179